

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
भारत मौसम विभाग
डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ
अकोला

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला

दिनांक : 29-10-2024

गडचिरोली(महाराष्ट्र) साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2024-10-29 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2024-10-30	2024-10-31	2024-11-01	2024-11-02	2024-11-03
पर्जन्यमान (मिमी)	16.6	22.7	22.3	18.7	0.0
कमाल तापमान (अं.से)	31.6	31.8	31.7	32.4	32.6
किमान तापमान (अं.से)	21.2	21.5	21.3	20.6	19.1
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	95	96	97	97	98
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	59	67	62	67	77
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	3	2	4	5	5
वाऱ्याची दिशा(अंश)	72	109	142	121	191
मेघाच्छादन (ऑक्ट)	6	6	6	6	4

हवामान सारांश / चेतावणी:

प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील पाच दिवसात गडचिरोली जिल्हयात अंशतःढगाळ हवामान राहून दि. 30 ऑक्टोबर ते 3 नोव्हेंबर २०२४पर्यंत तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरुपाचा पाऊस पडण्याची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे .

कृषि सल्ला:

शेतकरी बंधुनो हलक्या वाणाचे धान परिपक्व झाले असून काढणीला आले आहे तरी पण कापणी व मळणी लवकरात लवकर करून मालाचे सुरक्षीत ठिकाणी साठवणूक करावे.

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

शेतकरी बंधुनी शक्य असल्यास बाह्य स्रोतातून पाणी घेऊन धान बांधीत ५ ते ७ सेमी पाण्याची पातळी बांधून ठेवावी.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
भात	धान पिकावरील तपकिरी तुडतुड्याचा व्यवस्थापनास एकरी ०५ पिवळे चिकट सापळे लावावेत तसेच बांधितील पाणी सोयीनुसार ३-४ दिवसासाठी बाहेर सोडावे किंवा मेटॅरायझीयम अनिसोप्ली १.१५ टक्के भुकटी या जैविक बुरसीचा २.५ किलो प्रती हेक्टर या प्रमाणात बांधीमध्ये वापर करावा.किंवा तुडतुड्यांची

पिक	पिक निहाय सल्ला
	आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडताच नियंत्रण करण्यासाठी इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के प्रवाही २.५ मिली किंवा फिप्रोनिल ५ टक्के प्रवाही २० मिली किंवा ट्रायझोफॉस ४० टक्के प्रवाही १२.५० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणे > धानावरील लष्करी अळीचा प्रादुभाव २ आळी प्रती. चौ. मि. आढळून आल्यास डायक्लोरोव्हास ७६ ई.सी @ १२.५० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. > धानावरील करपा या रोगाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी कार्बनडान्झीम ५० टक्के डब्लूपी १० ग्राम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % प्रवाही ३० ग्राम किंवा हेक्झाकोनॅझोल ५ टक्के प्रवाही @ २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. > धान पिकावरील पर्नकोश करपा रोगास ढगाळ वातावरण, दमट हवा आणि उष्णतामान अनुकूल असून तसेच पुढील हवामानाची स्थिती लक्षात घेता पर्नकोश करपा रोगास अनुकूल असून त्याच्या व्यवस्थापनास टेबूकोनॅझोल २५.९ ई.सी. @ १५ मिली. किंवा प्रोपीकोनॅझोल २५ ई.सी. @ १० मि ली. किंवा हेक्झाकोनॅझोल ५ ई.सी. @ २० मिली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. > धान पिकावरील खोडकिडा व गादमाशी च्या व्यवस्थापनास दाणेदार क्रीनॉलफॉस ५ % ५ किलो किंवा कार्बोफ्युरॉन ३ % दानेदार किंवा फिप्रोनिल ०.३ टक्के दानेदार @ २५ किलो ग्रॅम किंवा फोरेट १०% दानेदार १० किलो ग्रॅम प्रती हेक्टरी बांधीमध्ये ७ ते १० सेमी. पाणी असतांना टाकावे व बांधीमधील पाणी ४ ते ५ दिवस बांधीबाहारे काढू नये. फवारणी करीता क्लोरोपायरीफॉस ५० टक्के प्रवाही @ १५ मिली किंवा फिप्रोनिल ५% SC @ २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.
तूर	तूर पिकावर पाने गुंडाळणारया अळीचा प्रादुभव आढळल्यास त्याच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी व तसेच धान बांधीच्या बांधावरील तूर पिकातील तणाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी एक किंवा दोनदा निंदनी करून पिक तण विरहित ठेवावे.
कपाशी	> ढगाळ वातावरणामुळे रसशोषक किडींचा प्रादुभाव होण्याची शक्यता असून जर आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यास (सरासरी १० किडी प्रती पान) नियंत्रणासाठी ऑसिटामिप्रिड २० टक्के एसपी ०१ ग्राम किंवा फिप्रोनिल ५ टक्के प्रवाही ३० मिली. किंवा बुप्रोफेजीन २५ टक्के प्रवाही २० मिली. किंवा प्रोफेनाफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. > शेंदरी बोडअळीच्या निरीक्षणासाठी प्रती हेक्टरी ८ कामगंध सापळे लावावेत. या सापळ्यामधील अडकलेल्या नरपतंग वेळो वेळी काढून नष्ट करावे तसेच दर २१ दिवसानंतर वड्या (ल्युर) बदलत राहावे. > कपाशी पिकातील प्रादुभव ग्रस्त डोमकळ्या आढळल्यास दर आठवड्यांनी अळी सहीत वेचून नष्ट करावे > सरासरी ५ ते १० टक्के पात्या, फुले आणि हिरव्या बोंडाचे नुकसान आढळल्यास नियंत्रणासाठी प्रोफेनोफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मिली. किंवा क्रीनॉलफॉस २५ टक्के एएफ २५ मिली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मिली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
कोबी	रब्बी हंगामासाठी भाजीपाला पिकांची रोपे जसे पानकोबी, फुलकोबी, मिरची, वांगी व टोम्याटो तयार करण्याकरीता ३ मीटर लांबी १ मीटर रुंदी व १५ सेमी उंची या प्रमाणात गादीवाफे तयार करून गादी वाफ्यावर ५ किलो चांगले कुजलेले शेणखत, ३५ ग्राम युरिया, १०० ग्राम सिंगल सुपरफॉस्फेट व २५ ग्राम म्युरेट ऑफ पोटाश द्यावे व बियाण्यास ट्रायकोडर्मा या बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करून योग्य अंतरावर ओळीत बियाणे गादीवाफ्यावर पेटावे.
भेंडी	वाढती आद्रता व उष्ण हवामान यामुळे भेंडी पिकावर शेंडा व फळे पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने शेतकरी बंधूनी च्या व्यवस्थापनासाठी सायपरमेश्रीन १० % ०६ मिली किंवा डेल्टामेश्रीन २.८ % १० मिली किंवा ईमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ०३ ग्राम किंवा फेन्प्रोपेथ्रीन ३० % ३.५ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.
मिरची	मिरची पिकावर चुरडा मुरडा रोगाचा प्रादुभाव फुलिकडे, पांढरी माशी आणि कोळी किटकामुळे पसरण्याची शक्यता असते. किडे पानातील रस शोषून घेतात. त्यामुळे पाने सुरकुततात व पानांची वाढ खुंटते. किडीचा प्रादुर्भव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी डायमेटोएट ३० % प्रवाही १ मि.ली. + गंधक २ ग्राम प्रती लीटर पाण्यात मिसळून १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. तसेच फुलकीडीच्या नियंत्रणासाठी गोमूत्र १० % आणि अझाडीराक्टीन १०००० पी.पी.एम ३ मि.ली. प्रती लिटर पाण्यातून आलटून पालटून लागवडीनंतर १५ दिवसांपासून सात

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
	दिवसाच्या अंतराने पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. तसेच पिका मध्ये निळ्या रंगाचे चिकट कागदी सापळे वापरावेत.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला:

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
सामान्य सल्ला	मध्यम कालावधीत येणाऱ्या धान पिकात काढणीच्या १५ दिवसा पूर्वी हेक्टरी ७० किलो लाखोळी बियाणे बीज प्रक्रिया करून उतेरा पद्धतीने पेरणी करावी पेरणी साठी या वाण जसे -प्रतिक ,रतन किंवा महातारा वापरावे व पेरणीच्या सोबत हेक्टरी २० किलो नत्र व ४० किलो स्फुरद द्यावे.